

קבלו את הבורר

יפה רדיאל 03.11.2011 07:54

השופט בדימוס אמנון סטרשנב, נשיא המוסד לבוררות עסקית, גאה בהישגי המחאה החברתית אבל לא משתתף בהפגנות, הוא מוחה על הסחבת הבלתי נסבלת בבתי המשפט כי עם ישראל אוהב להתדיין, טוען שהתקשורת איננה משפיעה על החלטות השופטים ומציע להעניש בחומרה את העבריים הגזעניים במגרשי הספורט

קשה להניח שבהפגנה הבאה נראה כרוזת עסיסיות מנופת בידי השופט (בדימוס) אמנון סטרשנב, המכה נכשלי המוסד הישראלי לבוררות עסקית. ואולם, בשיחה בארבע עיניים בביתו הנאה, הוא בהחלט מביע תמיכה במחאה החברתית. בנחישות רבה הוא טוען כי: "המחאה החברתית חשובה והיא מאוד מרכזית בחיי המדינה".

יש טוענים שהמחאה הזו היא סוג של מהפכה, אתה תומך בגרסה הזו?

"לא הייתי ממנה להתבטא בכיפיים של מהפכת או עולם חדש, כי בעיני עדיף ללכת שלב אחרי שלב שלב בשינויים חברתיים ואחרים. בעיני, חשיבותה של המחאה, בכך שהצליחה להביא לשינויים חשובים במדיניות הכלכלית. לאור דו"ח טרנטנברג שאומץ על ידי הממשלה וכן בחיי יום שלנו הוכח כי קולו של האזרח נשמע".

במה לדעתך ניכרים הישגי המחאה עד כה?

"הלחץ והאיזמים על חברות המזון שגרם להורדת מחירים היא הצלחה כבירה, וכדאי להמשיך ולקוטט בצעדים האלה גם בעתיד כי הם מאוד אפקטיביים. עובדה, בימים האחרונים התברר על העלאת המס על רווחי הבורסה".

למרות תמיכתך ברעיון לא ראו אותך בהפגנות.

"גא, לא לקחתי חלק פעיל בהפגנות מסיבותי האישיות. בכל מקרה אני חושב שבשלב הזה הגיע הזמן שהמחאה תעבור מכיכרות הערים למסדרונות הכנסת, לשולחן הממשלה ולפעילות נקודתית נגד העלאות מחירים מפורזות. הציבור צריך להפגין פעילות אצל מקבלי החלטות".

בשנים האחרונות מהן סטרשנב נכשלי המוסד לבוררות עסקית שמשכנו בתל אביב, והוא חוגג בימים אלה עשרים שנה להיווסדו, על ידי איגוד לשכות המסחר. מדובר במוסד אשר מאגד 70 בוררים שאלהם מופנות ברוחיות מבתי משפט בנושאים שונים.

העובדה שאנשים פונים לבוררות פרטית מעידה על חוסר אמון במערכת המשפטית?

"אני חושב שלאנשים במדינת ישראל יש אמון במערכת המשפט. וכן שלבוררות פרטית יש יתרונות רבים. הסכום מתנהל הרחק מעיני התקשורת, הוא חסוי, מוקדש לו זמן ספציפי, באווירה נוחה, בניגוד לבתי משפט שם התיק נדון בשעה שעתים. בנוסף, מוסד הבוררות ממנה בוררים מומחים במקצועות שונים כמו הנדסה, בניין, ראיית חשבון. אם יקח כדוגמה סכסוך בין קבלן לרוכש דירה, שנקלעים לוויכוח מקצועי, אין ספק שמהנדס בניין יכול להכריע בעניין באופן יותר מקצועי מאדם בעל השכלה משפטית".

נראה כי מוסד הבוררות בעצם מתנהל כמו רפואה פרטית לעשירים.

"למרה הצער למרות שמדובר בהליך יעיל ומהיר, אם כי מעט יותר יקר, אנשים פחות נוטים לפנות לבוררות ומעדיפים להמשיך שנים בהליך מייגע בבתי המשפט. זה קצת תמוה בעיני. הישראלים רוצים את הלחם שלהם מייד, למכונת הם מוכנים לחכות חודש, ואילו לצדק הם ממתנים לפעמים חמש שנים יותר. זה בלתי סביר ולא מתקבל על הדעת".

"שופט קובע פסק דין על פי ראיות ולא על פי הליכי רוח"

מאז ומעולם סטרשנב טען מעל כל במה אפשרית כי הסחבת בבתי המשפט היא רעה חולה שחייבים לפתור במהרה. "אחת הסיבות שמעודדות אנשים לפנות למוסד הבוררות, היא הסחבת הבלתי נגמרת והימשכות ההליכים בבתי המשפט. אילו בתי המשפט היו נותנים פתרון מהיר ויעיל לסכסוכים משפטיים, כי אז סביר להניח שאנשים לא היו נזקקים להליכי בורות וגישור".

למה נוצר העומס העצום הזה בבתי המשפט?

"בתי המשפט עמוסים לעיפה כי עם ישראל אוהב להתדיין. הפרקליטות והמשטרה מרבים בהגשת אישומים שבחובם היה אפשר להסתפק באזהרה ובסגירת התיק. מספר השופטים לא עומד בשום יחס למספר התיקים שמתרבים. המערכת המשפטית סתומה ופקוקה. זה דומה למערכת הכבישים בארץ שלא מספיקים להגבי לוגידול כלי הרכב".

איפה אנו נמצאים בעולם ביחס בין מספר התיקים לשופטים?

"בארופה ובארצות הברית מספר התיקים קטן יותר וכך גם ימי השיפוט של השופטים. בישראל שופט יושב באולם חמישה ימים בשבוע, ואחר כך צריך לכתוב פסקי דין בערב ובסופי שבוע".

בעקבות משפט קצב המתקשר עלתה לדיון השאלה העקרונית עד כמה השופטים מושפעים מהתקשורת בקביעת פסקי דין.

"התקשורת אכן מנסה להשפיע על עמדות השופטים, אבל לשמחתי, ללא הצלחה. השופטים לא מושפעים מהתקשורת. שופט קובע פסק דין על פי ראיות ולא על פי הליכי רוח, צלחת המומינים או הפגנות של כל מיני קבוצות לחץ. משפט הרצח של תאיר ראדה מקצין לדוגמה, התנהל במקביל בבית המשפט ובערוצי הטלוויזיה. בסופו של דבר בית המשפט המחוזי בצורת הרשעה את דודוב על סמך הראיות ולא על סמך הפטפוט של התקשורת, וטוב שכך. אני מסכים כי חובתה של התקשורת לדווח על אירועים במהלך המשפט, אך בשום אופן אין זה מתפקדה לחרוץ דין ולקבוע אם אדם אשם או זכאי. זה תפקידו הבלעדי והייחודי של בית המשפט".

סטרשנב מתלוצץ: "יש אפשרות אחרת, לסגור את בתי המשפט ולנהל את המשפטים בתקשורת. זה הרבה יותר זול ויפתור את עומס התיקים".

למי שלא בקיא בביורגריה של סטרשנב, כדורגל הוא אחד התחביבים הוותיקים שלו, ובעברו הרחוק אף שימש כשופט כדורגל במגרשים. בשנים האחרונות הוא משמש יו"ר המועצה הארץית לספורט, המונה נציגים ממרבית משרדי הממשלה וארגוני הספורט החשובים. המועצה מקיימת דיונים בדרכים לצמצם את תופעת האלימות בספורט שהפכה לכלל עולמית ומדיאגה לא רק את הישראלים. סטרשנב שלא מחמיץ גול עסיסי, טוען לא לציטוט, שבאירופה, גם אם יש אלימות על המגרשים, השחקנים לפחות יודעים לשחק כדורגל.

על פניו לא נראה שהאלימות במגרשי הספורט בישראל יורדת.

"האלימות הפיזית במגרשים ירדה בשנים האחרונות. מה שמדאי במיוחד זו האלימות המילולית והקריאות הגזעניות שחוזרות על עצמן במגרשים מסוימים (לא קשה לנחש איפה, י.ר.). נגד התופעה הזו צריך להילחם בכל העוצמה ולעקור אותה מן השורש. יש לעצור את העבריים על ידי המשטרה וכן להכניד עליהם במעצר ממושך ומרתיע. באירופה הצליחו לצמצם את התופעה על ידי עונשי מאסר ממשותיים, וזה בהחלט מוכיח את עצמו כנורם מרתיע".

ככלל, סטרשנב חושב שגורם ההרתעה חשוב מאוד. לדעתו גם בנושא תאונות הדרכים הקטלניות ניכרת ענישה מרתיעה יותר מבעבר, במיוחד בעבירות של פגע וברח. "אני זוכר שבימים שבהם כיהנתי כשופט היו נגזרים על עבירות מסוג זה עונשים של 6 - 8 שנת מאסר. בתקופה האחרונה נכחנו לדעת, שבמקרים קשים של הריגה על הכביש, נטיעה באור אדום או נהיגה בשכרות - בתי המשפט מכידיים את ידם וגוזרים עונשים מרתיעים של 6 - 12 שנות מאסר".

בסיום השיחה אני שואלת את סטרשנב אם הוא מתגעגע לבית המשפט. סטרשנב עונה בשלילה. הוא אינו מתגעגע לכך השופט. אבל, כפרקליט צבאי ראשי לשעבר, הוא לא מוותר על תפקיד השופט הצבאי ומשרת במילואים בהתנדבות. לאחרונה, הוא שימש כראש ההרכב במשפט של אהרן עזר שהורשע באינטרנט חיילת ונידון לשש שנות מאסר. במשפטו של צ'יקו תמיר ישב בהרכב מורכב של חמישה שופטים, שלבסוף הורשע בזיוף ובאי אמירת אמת.

בוררות חובה בעד ונגד

לאחרונה עומדת על הפרק הצעה של שר המשפטים יעקב נאמן לחוקק חוק בורות חובה, שחייב מתדיינים לפנות לבוררות עם נשיא או סגן נשיא בית משפט השלום, שיחליט

אם תיק מסוים ראוי להתברר בהליך בוררות. לדברי סטרשנוב, הצעת החוק בעייתית כי היא עומדת בניגוד לכלל שלפיו אנשים פונים לבוררות באופן וולונטרי. כמו כן טוענים נגד הצעת החוק שהיא פוגעת בזכות יסוד של האדם לפנות לבית משפט והיא חוסמת את דרכו, למרות שבהצעת החוק נקבעו מספר כללים מאזנים המאפשרים פניה גם לבית המשפט. סטרשנוב מזמין את הציבור לדיון מעמיק ביום עיון במשא בוררות חובה בעד ונגד שיתקיים ב"בית ציוני אמריקה" בתל אביב, בו ישתתפו שר המשפטים, יעקב נאמן שר המשפטים לשעבר משה נסים, פרופ' יצחק זמיר שופט בית המשפט העליון בדימוס, ואחרים. הדיון יחל בשעה 16:00 והוא פתוח לקהל הרחב ללא תשלום.

תעודת זהות

נולד בפרדס חנה ב- 1947.
נשוי ואב לארבעה בנים בגרים.

לימודים:

תואר ראשון במשפטים באוניברסיטה העברית במסגרת העתודה האקדמית
קורס מתקדם לפרקליטים צבאיים בבית הספר למשפט צבאי של צבא ארצות הברית.

תפקידים:

תובע צבאי ראשי ונשיא בתי המשפט הצבאיים ביהודה ושומרון.
פרקליט צבאי ראשי.
שופט בבית המשפט המחוזי בתל אביב.
לימד משפטים באוניברסיטת תל אביב.
יו"ר ועדת הבחירות של מפלגת העבודה.
נשיא המוסד לבוררות עסקית.
עוסק בבוררות וגישור בשוק הפרטי, יועץ למשרד עורכי הדין "שומרוני-כהן סטרשנוב".

ספרים שפרסם:

"צדק תחת אש".
"ילדים ונוער בראי המשפט".

<http://telaviv.israelnow.co.il/a42754-%D7%A7%D7%91%D7%9C%D7%95-%D7%90%D7%AA-%D7%94%D7%91%D7%95%D7%A8%D7%A8>